

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

95.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 4-го Декабря — 1845 — Wilno. WTOREK, 4-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 26 Ноября.

Высочайшій Манифестъ.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКІЙ,
и проч., и проч., и проч..

Признавъ за благо, предстоящій съ губерній западной полосы Имперіи, шестой, частный, очередной въ восточной полосѣ набора, произвести въ началъ 1846 года, по съ тѣмъ вмѣстѣ, принимая во вниманіе недостаточный урожай во многихъ губерніяхъ западной половины, Мы, къ вицшему облегченію Нашихъ вѣрноподданныхъ, при первомъ представившемся Намъ слухѣ, находимъ возможнымъ ограничить на сей разъ взиманіе рекрутъ самою необходимою потребностію для комплектованія сухопутныхъ войскъ и флота.

Въ слѣдствіе того повелѣваемъ:

1) Въ губерніяхъ западной половины собрать съ тысячи душъ по пяти рекрутъ, на основаніи особаго распорядительнаго Указа, вмѣстѣ съ симъ Правительствующему Сенату даннаго, — и

2) Губерніи: Псковскую, Витебскую и Могилевскую, по случаю постигшаго ихъ совершеннаго уже неурожая, изъять отъ поставки слѣдующихъ съ нихъ по этому набору рекрутъ.

Данъ въ Иалермі, Неаполитанскаго Королевства, на Островѣ Сициліи, въ тридцать первый день Октябрю, въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ сорокъ пятое, царствованія же Нашего въ двадцатое.

На подавниомъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Указы Правительствующему Сенату:

I.

Указомъ 19-го Октябрю 1831 года, Мы установили: при каждомъ въ государствѣ рекрутскомъ наборѣ призывать къ личной воинской повинности однодворцевъ и гражданъ западныхъ губерній.

Манифестомъ, сего числа изданнымъ, назначивъ произвести шестой, частный, очередной наборъ съ губерній западной половины государства, повелѣваемъ:

1) Собрать по десяти человекъ съ тысячи душъ и съ однодворцевъ и гражданъ Кіевской, Подольской, Волынской, Минской, Гродненской, Виленской и Ко-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 26-go Listopada.

NAJWYŻSZY MANIFEST.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,
CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

Uznawszy за stosowne, wypadający z gubernij Zachodniej strefy Cesarstwa, szósty, częściowy, kolejny zaciąg Rekrutów, na wzór dokonanego w tym roku w strefie Wschodniej zaciągu, odbyć na początku roku 1846, lecz obok tego zwracając uwagę na niedostateczny urodzaj w wielu guberniach strefy Zachodniej, My, dla tém więszego ulżenia wiernym poddanym Naszym, przy piérwszej nastęrczającej się Нам okoliczności, znajdujemy podobnym ograniczyć na ten raz набор рекрутów samą konieczną potrzebą, dla ukompletowania wojsk lądowych i floty.

Skutkiem tego Rozkazujemy:

1) W Guberniach Zachodniej strefy wybrać z tysiąca dusz po pięciu rekrutów, na mocy oddzielnego Ukazu, wraz z niniejszym Rządzącemu Senatowi danego.

2) Gubernie: Pskowską, Witebską i Mohylewską, z powodu zupełnego nieurodzaju, jakim dotknięte zostały, uwolnić od obowiązku dostawienia wypadających z nich w niniejszym zaciągu rekrutów.

Dan w Palermo, w Królestwie Neapolitańskim, na wyspie Sycylii, w dniu 31 Października, lata od Narodzenia Chrystusa Pana tysiąc osmset czterdziestego piątego, Panowania Naszego dwudziestego.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

UKAZY DO RZĄDZĄCEGO SENATU.

I.

Ukazem 19 Października 1831 roku, Postanowiliśmy, iżby przy każdym w Państwie zaciągu rekrutów, powoływani byli do wypełnienia osobistej powinności wojskowej jednodworce i mieszkańcy gubernij Zachodnich.

Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, poleciliśmy dokonać szósty, częściowy, kolejny zaciąg z gubernij Zachodniej strefy Państwa, Rozkazujemy:

1) Wybrać po dziesięciu ludzi z tysiąca dusz jednodworców i obywateli miejskich gubernij: Kijowskiej, Podolskiej, Wołyńskiej, Mińskiej, Grodzieńskiej, Wileń-

венской Губерній, согласно положению о распорядкѣ воинской ихъ повинности и распорядительному Указу, вмѣстѣ съ симъ Правительствующему Сенату данному, — и

2) Однородцевъ и гражданъ Витебской и Могилевской Губерній, по случаю постигшаго губерніи сіи неурожая, изъять отъ призыва къ личной воинской повинности по этому набору.

II.

Манифестомъ, сего числа изданнымъ, предназначивъ произвести шестой, частный, очередной наборъ съ губерній западной полосы государства, повелѣваемъ:

1) Наборъ, сей начать съ 1-го Января и окончить оный непременно къ 1-му Марта 1846 года.

2) На обмундированіе рекрутъ принимать отъ отдатчиковъ деньги по цѣнамъ, во что обмундированіе сіе комиссаріатскому вѣдомству обходится, и именно по десяти рублей двадцати копѣекъ серебромъ, — и

3) Сборъ рекрутъ съ государственныхъ крестьянъ: Санктпетербургской, Новгородской, Тверской, Смоленской, Курской, Харьковской, Екатеринославской, Херсонской, Таврической, Полтавской и Черниговской Губерній произвести на особыхъ правилахъ, предписанныхъ Нами Министерству Государственныхъ Имуществъ.

Распоряженія по военной части предоставили Мы Военному Министру, а успешное производство и окончаніе сего набора въ положенный срокъ, возлагаемъ на попеченіе Правительствующаго Сената.

Господину Военному Министру.

Манифестомъ, сего числа изданнымъ, назначивъ произвести въ началѣ 1846 года шестой, частный, очередной наборъ съ губерній западной полосы государства, повелѣваю вамъ:

1) Рекрутъ, которые по сему набору будутъ собраны, распределить въ войска, сообразно даннымъ вамъ на сей предметъ повелѣніямъ, и

2) По предмету обмундированія рекрутъ, руководствоваться установленными для сего правилами.

На подлинныхъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Неаполитанскаго Королевства, на Островѣ Сициліи, въ г. Палермо. Октября 31-го дня 1845 года.

Высочайшимъ Приказомъ, даннымъ въ Палермѣ, 29-го Октября, состоящимъ по Кавалеріи, Начальникъ 9-го, 10-го, 11-го и 12-го Кавалерійскихъ Округовъ Новороссійскаго Военнаго Поселенія, Полковникъ Шварцъ 2-й, произведенъ, за отличіе по службѣ, въ Генералъ-Майоры, съ оставленіемъ въ настоящей должности.

— Канцеляристъ Антонъ Безвалъ получивъ десятилетнюю привиллегію на изобрѣтенный имъ безконечный механическій фильтръ, для извлеченія сока изъ свекловичныхъ, также солитры изъ земель, оную содержащихъ.

Вслѣдствіе отношенія П. Управляющаго Министерствомъ Государственныхъ Имуществъ отъ 19-го минувшаго Октября, касательно разрѣшенія безпошлиннаго привоза изъ Пруссіи хлѣба для казенныхъ крестьянъ Ковенской Губерніи, Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, по Положенію коего, состоявшемуся 30 того Октября, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: разрѣшить безпошлинный привозъ, по 1-е Сентября 1846 года, по сухопутной границѣ съ Пруссіею, ржи, ячменя, овса, гречи, проса, пшеницы, полбы, гороха, чечевицы и бобовъ всякихъ, какъ въ зернѣ, такъ въ мукѣ и крупахъ.

Падежъ рогатаго скота еще и доньякъ не прекратился въ южной Россіи. По послѣднимъ свѣдѣніямъ, это бѣдствіе, въ Августѣ и Сентябрѣ, продолжалось въ Бессарабіи, въ Таврической и Екатеринославской губерніяхъ, въ послѣдней кромѣ рогатаго скота падали и овцы. Далѣе, падежъ продолжался въ Полтавской губерніи, въ некоторыхъ мѣстахъ Черниговской и Волынской. Въ Новозыбков-

скаго и Ковиенскаго, согласно съ правилами о ихъ воинской повинности и распорядкаго Указа, wraz z niniejszymъ Rządzącemu Senatowi danego.

2) Jednorodców i miejskich obywateli Witebskiej i Mohylewskiej gubernij, z powodu nieurodzaju, którym zostały dotknięte, uwolnić od powołania do osobistej powinności wojskowej w tym zaciągu.

II.

Manifestem, w dniu dzisiejszymъ wydanym, naznaczywszy szósty częściowy kolejny zaciąg z gubernii Zachodniej strefy Państwa, Rozkazujemy:

1) Zaciąg ten rozpocząć od 1 Stycznia i ukończyć nieodmiennie do 1 Marca 1846 roku.

2) Na umundurowanie rekrutów, pobierać od zdających pieniądze, według cen, ile to umundurowanie Wydziałowi Komisaryatkiemu kosztuje, mianowicie po dziesięć rubli dwadzieścia kopiejekъ srebremъ, — i

3) Zaciąg rekrutów od włościan Skarbowychъ w guberniachъ: Petersburskiej, Nowgorodzkiej, Twerskiej, Smoleńskiej, Kurskiej, Charkowskiej, Ekaterynosławskiej, Chersońskiej, Tauryckiej, Połtawskiej i Czernihowskiej, dokonać na mocy oddzielnychъ prawideł, przepisanychъ przez Nas Ministerstwu Dóbr Państwa.

Rozrządzenia dotyczące się wojskowości, Poleciliśmy Ministrowi Wojny, a skuteczne odbycie i ukończenie tego zaciągu w oznaczonym terminie, wkładamy na pilność Rządzącego Senatowi.

PANU MINISTROWI WOJNY.

Manifestem z dnia dzisiejszego, naznaczywszy do odbycia w początku roku 1846 szósty, częściowy, kolejny zaciąg z gubernii Zachodniej strefy Państwa, Rozkazuję wam:

1) Rekrutów w tym zaciągu zebranych, rozdzielić po wojskach, stosownie do danych wam w tym względzie rozkazów, — i

2) W przedmiocie umundurowania rekrutów, powołać się ustanowionemi na ten koniec prawidłami.

Na oryginalachъ Własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

W Królestwie Neapolitańskim, na wyspie Sycylii, w m. Palermo. 31-go Października 1845 roku.

Przez Najwyższy Rozkazъ Dzienny, 29-go Października, dany w Palermo, liczący się w Jeździe Półkownikъ Schwartzъ 2-gi, podniesiony został do rangi Jenerał-Majora, z zachowaniem dotychczasowychъ obowiązkówъ Naczelnika 9, 10, 11 i 12 Noworossyjskichъ okręgówъ Osiedlonój Jazdy.

— Kancelista Antoni Bezwał, otrzymałъ przywilej 10-letni, na wynalezione przezeń mechaniczne ceddzie bez końca, do wydobywania soku z buraków, tudzież solitry z ziem, które ją zawierają.

W skutekъ odniesienia się P. Zarządzającego Ministerstwemъ Dóbr Państwa, pod dniemъ 9-ymъ zeszłego Października, względemъ dozwolenia przywozu bez opłaty cła zboża dla skarbowychъ włościanъ Gubernii Kowieńskiej, P. Minister Skarbu czyniłъ przedstawienie do Komitetu pp. Ministrów, po postanowieniu którego, nastąpiłъ w dniu 30-ymъ Października, JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyższemu rozkazowi: dozwolnić przywozu bez opłaty cła, do d. 1 Września 1846 roku, łademъ z Pruss: żyta, jęczmienia, owsa, gryki, prosa, pszenicy, grochu, soczewicy i bobu, takъ w ziarnie, jako też w mące i krupachъ.

Pomór bydlę dotądъ jeszcze nie ustałъ w Rossyi południowej. Według ostatnichъ doniesień, klęska ta, w Sierpniu i Wrześniu, grassowała w Bessarabji, tudzież w guberniachъ: Tauryckiej i Ekaterynosławskiej; w ostatnichъ oprócz bydlę rогатаго падаły i owce. Далѣе, pomór trwa w gubernii Połtawskiej, oraz w niektórychъ miejscachъ Czernihowskiej i Wołyńskiej. W powiecie Nowozybkowskim, gubernii Czernihowskiej, oprócz bydlę rогатаго

скомъ уѣздѣ Черниговской губерніи, кромѣ рогатого скота, падали лошади и овцы. Сверхъ того, частые случаи падежа рогатого скота обнаруживались въ губерніяхъ: Курской, Нижегородской, Калужской, Курляндской, Псковской, Саратовской, Пензенской, Новгородской и Орловской.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П А Р И Ж Ъ .

Парижъ, 27 Ноября.

Королевскимъ постановленіемъ 9-го Ноября, герцогу Монпансьерскому пожалованъ орденъ почетнаго легіона большаго креста.

— Генераль-майоръ Деффиттъ, назначенъ командиромъ сухопутныхъ войскъ, долженствующихъ отправиться въ земли, лежащія по рѣкѣ Ла-Плата.

— Изъ обозрѣнія, напечатаннаго въ *Journal des Débats*, относительно состоянія Альжирии, видно, что французскія войска еще въ продолженіе двухъ мѣсяцевъ должны дѣйствовать оборонительно, и что послѣ этого, вовсе не лзя думать объ экспедиціи въ Марокко, ни о взятіи въ плѣнъ Абд-эль-Кадера. Маршалъ Бюжо, говоритъ, объявлялъ въ одномъ письмѣ, что онъ не надѣется, при настоящей экспедиціи, поймать Эмира, который съ незначительнымъ отрядомъ кавальеріи бѣжалъ въ неприступныя цѣпи горы Атласа.

— Весь округъ Милліанхъ наслаждается совершеннымъ спокойствіемъ съ тѣхъ поръ, какъ поймали Шерифа Магомеда Бенъ-Абдулаха, который называетъ себя Бу-Мазою. Этотъ Арабъ, прибывшій 12 числа с. м., подъ военнымъ прикрытіемъ, въ Альжирѣ, будетъ преданъ военному суду.

— Въ *Quotidienne*, по письму изъ Альжира, сообщаютъ слѣдующее: „Полковникъ Сентъ-Арно совершилъ въ Августѣ сего года поступокъ, который ожесточеніемъ и безчеловѣчіемъ превосходитъ извѣстный фактъ полковника Пелисье. Многочисленная толпа Арабовъ, обоюта пола и разнаго возраста, вмѣстѣ со стадами, верблюдами и съестными припасами, скрылась въ горныя пещеры, на правомъ берегу рѣки Шелифы. Полковникъ Сентъ-Арно приказалъ завалить 7 или 8 выходовъ изъ сихъ пещеръ огромными камнями, и такимъ образомъ, по разсказамъ Арабовъ, лишилъ жизни три тысячи жертвъ. Абд-эль-Кадеръ не оставилъ воспользоваться этими двумя происшествіями, и взволновалъ Арабовъ противъ Французовъ. Въ другихъ журналахъ извѣстіе сіе считаютъ неосновательнымъ.“

— Изъ Тулона отъ 18 с. м. пишутъ слѣдующее: „Ежедневно прибываютъ сюда изъ департаментовъ Пиринейскаго и Альзасскаго семейства, снабженныя позволеніемъ отъ военнаго министра отправиться въ Альжирѣ. Въ настоящее время болѣе сто семействъ ожидаютъ отправленія кораблей. Эти бѣдные люди разоряются на свое содержаніе; гораздо бы лучше было немедленно отправлять ихъ въ Африку. Со времени занятія Сѣверной Африки еще никогда не было столько охотниковъ селиться, какъ теперь.“

— Въ журналѣ *Toulonnais* говорятъ, что число французскихъ войскъ, перевезенныхъ въ Африку послѣ Сентаврисаго тамъ возстанія племенъ съ половины Сентября, простирается до 20,000 человекъ.

— Изъ Туниса, отъ 10-го Ноября, сообщаютъ слѣдующее: Турецкій Султанъ присвоилъ Сидъ-Ахмеду, Тунисскому Бейу, потомственное званіе Вазира; вмѣстѣ съ грамотою на это достоинство посланы были драгоценныя подарки. При дворѣ Бейа были по сему поводу, особенная радость, увеличенная еще полученіемъ имъ большаго креста почетнаго легіона, отъ французскаго Короля. Это чрезвычайно расположило Бейа къ Французамъ, такъ, что со стороны Тунисской регенціи нѣтъ причины опасаться чего либо такого, что могло бы угрожать безопасности константинской провинціи, Враги Французовъ не найдутъ тамъ ни убѣжища, ни пособія.

— Въ *Constitutionnel* пишутъ, что назначенная въ Мадагаскаръ экспедиція, гораздо значительнѣе, чѣмъ сначала полагали, ибо эскадра будетъ состоять изъ 5 линійныхъ кораблей и соответственнаго количества меньшихъ судовъ, къ коимъ присоединятся еще корабли Бурбонскаго поста.

— Извѣстно, что герцогиня Жуэнвильской даны, въ видѣ приданнаго, земли одной провинціи Бразиль-

падаły коніе і оwce. Nadto szczególne przypadki pomoru bydłeciego zdarzaly się w guberniach: Kurskiej, Niżegorodkiej, Kaluzkiej, Kurlandzkiej, Pskowski, Saratowski, Penzeńskiej, Nowgorodzkiej і Orłowski.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

П А Р И Ж Ъ .

Парижъ, 27 listopada.

Postanowieniem Królewskimъ z d. 9 listopada, Xiążę Montpensier otrzymał wielki krzyż Legii Honorowej.

— Jeneral-Major Duffitte, mianowany jest dowódcą wojska lądowego, które wysłano ma być do krajów nad rz. La-Plata.

— Z przeglądu, jaki *Journal des Débats* zawiera o stanie Algierii, okazuje się, że wojsko francuzkie jeszcze przez parę miesięcy trzymać się musi odporcie, i że przeto na teraz nie można wcale myśleć o wyprawie do Marokko ani o ujęciu Abd el-Kadera. Marszałek Bugeaud miał się wynurzyć w jednym liście, że nie spodziewa się w terażniejszej wyprawie dostać w swe ręce Emira, który z garstką jazdy cofnął się w nieprzystępny łańcuch góry Atlas.

— Podokręg Millianah, jest zupełnie spokojny od czasu schwytania Szeryfa Mahamed-Ben-Abdulah, przybierającego imię Bu-Mazy. Ten Arab, który przybył pod eskortą do Algieru, d. 12 b. m., stawiony będzie przed sąd wojenny okręgu.

— *Quotidienne* w liście z Algieru donosi: „Półkownik St. Arnaud popełnił w Sierpniu r. b. czyn, przewyższający daleko dzikością i okrucieństwem głośny postępек Półkownika Pellisier. Liczna gromada Arabów, obójga płci i wszelkiego wieku, wraz z trzodami, wielbłądami i żywnością, ukryła się w jaskiniach gór Dahara, na prawym brzegu Szelify. Półkownik St. Arnaud kazał zawałić 7 czy 8 prowadzących do nich otworów, kawałami skal, i tym sposobem, według opowiadania Arabów, trzy tysiące ofiar pozbawił życia. Abd-el-Kader korzystał z tych dwóch wypadków do oburzenia w najwyższym stopniu Arabów.“ Iżne dzienniki wiadomość tę uważają za fałszywą.

— Z Tuluzy piszą pod dniami 13 m. b. m. „Codziennie przybywają z Pyreneów i Alzacyi liczne rodziny, upoważnione przez Ministra wojny do przesiedlenia się do Algierii. W obecnej chwili więcj jak 100 rodzin oczekuje wejścia na okręt. Biedni ci ludzie tracą na utrzymanie swoje część majątku, gdy tymczasem lepiej by było niezwłocznie przesłać ich do Algieru. Od czasu zajęcia przez nas Afryki Północnej, wychodźstwo nie było jeszcze tak liczne jak teraz.“

— Dziennik *Toulonnais* podaje liczbę wojska francuzkiego, przewiezionego do Afryki, po rozpoczęciu się tam powstania pokoleń od połowy Września, na 20,000 ludzi.

— Z Tunisu piszą pod d. 10 listopada; Sultan turecki udzielił Sid Ahmedowi, Bajowi tunetańskiemu, i jego potomkom, tytuł Wezyra; kosztowne podarunki dołączone były do tego dyplomu. Na dworze Beja panowała ztąd wielka radość, powiększona jeszcze otrzymaniem wielkiego krzyża Legii Honorowej, który Bajowi Król Francuzów przesłał. Baj nadzwyczaj jest tém ujęty, tak, że ze strony rejencyi Tunetańskiej, niczego nie mamy się obawiać, coby mogło zagrazać bezpieczeństwu prowincyi Konstantyńskiej. Nasi nieprzyjaciele nie znajdą tam ani schronienia ani pomocy.

— *Constitutionnel* pisze, że wyprawa do Madagaskaru przeznaczona, zdaje się być daleko większa niż się spodziewano. Eskadra składać się bowiem ma z 5 okrętów pierwszego rzędu i stosownej liczby mniejszych okrętów, do których jeszcze przylączą się okręty ze stacyi pod Burbon.

— Wiadomo, że Xiężna Joinville wniosła w posagu grunta jednej prowincyi w Cesarstwie Brezyljskiem. Zo-

ской империи. Утверждают, что герцог Жуэвильский давно уже занимается заселением этих земель. Состоялся и договор по сему предмету с шурином герцога, бразильским императором. Говорят, что герцог отправится туда в свою, чтобы присутствовать, при основании первой колонии.

— Пароход *графъ Парижскій*, один из лучших на Ровъ, потонул близ *Valence*, понавв во время наводнения рѣки на скалу; однако весь экипажъ, исключая истопника, былъ спасенъ.

— Маркизь Дре-Брезе, легитимистъ, известный по своей оппозиции въ палатѣ перовъ, 21-го числа с. м. скончался въ своемъ имѣнии, по возвращеніи изъ Италіи.

28] Ноября.

Третьяго дня, Король праздновалъ 36 годъ послѣ своего бракосочетанія.

— Третьяго дня, прибылъ изъ Англіи въ Сент-Клу, принцъ Августъ Саксен-Кобургъ-Гота, съ своею супругою.

— 22 го с. м. прибыли изъ Орана въ Тулонъ два пароходные фрегата *Gomer* и *Montezuma*. Съ сѣмъ послѣднимъ получена депеша къ правительству. При отплытіи сихъ пароходовъ, въ Оранъ и въ окрестностяхъ господствовало спокойствіе; изъ арміи же не было получено никакихъ извѣстій. Носились однакоже слухи, что маршалъ прибылъ въ Мостаганемъ и что слѣды Абд-эль-Кадера потеряны.

— Въ Альжирскомъ Мониторѣ помѣщено отъ 20 Ноября слѣдующее извѣстіе изъ Орана: „Здѣсь получено свѣдѣніе отъ генераль-губернатора отъ 12 с. м. изъ Риу, близъ Флиттасовъ. Колонна его запаслась 18—20 числа продовольственными припасами въ Сиди-Бель-Ассель, для продолженія военныхъ дѣйствій. Въ Мостаганемъ и Маскарѣ возстаніе погашено во многихъ пунктахъ, и, кажется, потеряло уже наступательный характеръ. Изъ Маскары пишутъ, что генераль Ламорисьеръ направилъ путь 11 числа въ Уэду-эль-Абду, привѣвъ предварительно въ свое вѣдѣніе покорившія племена Бордія, Антія, Седзереміасъ и Уэдъ-Кихъ. Отрядъ его, со времени выступленія изъ Маскары, не встрѣтилъ никакого сопротивленія, а возмущившія племена уже колебались, и были въ тревогѣ. Генераль-лейтенантъ Буржоли находился 18 числа въ Дарбенъ Абдаллахъ, въ странѣ Флиттасовъ, и дѣйствовалъ въ особенности противъ непріятельскаго племени Шеурфа. Генераль Каваньякъ выступилъ 11 числа изъ Газауата, куда прибылъ съ тою цѣлю, чтобы заpastись продовольствіемъ, и отправился въ Тлемзень. Въ этой странѣ Арабы готовились завѣяться воздѣлываніемъ земли. 7—8 Октября, Абд-эль-Кадеръ находился въ Дра Эржелъ, у племени Бени-Наниоринъ. Генералы Марси и д'Арбувиль, соединясь, атаквали шерифа Бу-Маза, который стоялъ лагеремъ на рѣкѣ Дзердзерѣ, разбила его, и захватили лагерь; но самъ онъ спасся бѣгствомъ. Французы потеряли при атакѣ шесть человекъ убитыми и около 30 ранеными. Генераль Бедо выступилъ 6 Ноября изъ Медеи, для наблюденія дороги, ведущей изъ Медеи въ Орлеанвилъ.“

— Изъ Буэнос-Айреса получены донесенія, отъ 18 Сентября, по коимъ французскій и англійскій флоты, вторгнулись въ Уругвай и Парану. Гварибальди, главнокомандующій войсками въ Монтевидео, занялъ островъ Мартень-Гарція, господствующій надъ устьемъ Р. Уругвай, которое почитается важнымъ военнымъ пунктомъ въ этой странѣ. Часть флотиліи пошла къ верховью рѣки Уругвай и заняла острова лежація близъ Монтевидео. Буэнос-Айресское правительство посылаетъ одно предписаніе за другимъ, чтобы предупредить сношенія съ соединенными флотами. Ни одному изъ жителей Буэнос-Айреса, не выдаютъ паспортовъ, пока онъ не представитъ достаточнаго обезпеченія въ томъ, что не войдетъ ни въ какія сношенія съ Монтевидео.

А н г л і я.

Лондонъ, 25 Ноября.

Донесенія изъ Ирландіи о недостаткахъ въ этой странѣ все таки неблагопріятны; это однакоже не помѣшало сбору въ пользу О'Коннелла, который производился третьяго числа по всѣмъ католическимъ церквамъ. Въ одномъ Дублинѣ собрали 2,235 ф. ст.

пewniają, że Xiążę Joinville oddawna zajęty jest kolonizacją tych gruntów. Układy w tym względzie ukonieczne zostały z szwagrem Xięcia, Cesarzem Brezyljskim. Mówią, że Xiążę Joinville uda się tam na wiosnę, chcąc sam ezuwać nad pierwszym założeniem osady.

— Parostatek *Hrabia Paryża*, jeden z najlepszych w Rodanie, zatonął pod Valence, wpadłszy w czasie wezbrania rzeki na skałę; cała atoli osada, prócz palacza, uratowaną została.

— Margrabia Dreux-Brezé, ligitymista, znany z swęj oppozycji w Izbie Parów, umarł d. 21 b. m. w dobrach swych, po powrocie z Włoch.

Dnia 28 listopada.

Dnia onegdajszego, rodzina Królewska obchodziła 36-tą rocznicę zaślubin Monarchy.

— Onegdaj przybył z Anglii do palacu St. Cloud, Xiążę August Saxon-Koburg Gotha, wraz z swą małżonką.

— Dnia 22 go b. m., przybyły z Oranu do Tulonu dwie fregaty parowe *Gomer* i *Montezuma*. Ostatnia przywiozła depesze dla rządu. Przy odejściu tych dwóch parostatków, spokojność panowała w Oranie i jego okolicach; a od wojsk nie miano żadnych wiadomości. Mówiono tylko, że Marszałek przybył do Mostaganem, i że stracono ślad Abd-el-Kadera.

— W *Monitorze Algierskim*, z dnia 20 go listopada, czytamy następujące wiadomości z Oranu: „Otrzymaono tu doniesienia od Gubernatora Jeneralnego, pod datą 12-go b. m., z Riou, w poblizu Flittasów. Kolumna jego miała zabrać między 18 i 20 żywność z Sidi-Bel-Assel, dla prowadzenia dalej działań. W podokręгах Mostaganem i Maskary, powstanie uśmierzone na wielu punktach, i zdaje się, że tam straciło już charakter zaczepny. Listy z Maskary donoszą, że Jeneral Lamorieiere zwrócił się d. 11 go ku Oued-el-Abd, przyjawszy wprzód poddanie się plemion Bordija, Aitia, Sedzeremias i Ouled-Khich. Odzisał jego od czasu wyruszenia z Maskary nie nepożądał żadnego oporu, a pokolenia zbuntowane były już zgnane i zachwtaue. Jeneral-Porucznik Bourjolly, znajdował się 18-go w Darben-Abdallah, w kraju Flittasów, i działania swoje obrócił szczególniej przeciw najnieprzyjajniejszemu plemieniu Szeurfa. Jeneral Cavaignac opuścił d. 11-go, Chazaouat, gdzie przybył dla zabrania żywności i udał się do Tlemsen. W tej stronie Arabowie gotowali się zająć uprawą ziemi. Abd-el-Kader, między 7 i 8 października, znajdował się w Dra Errmel, w pokoleniu Beni-Meniarin. Jenerałowie: Marey i d'Arbouville, połączając się uderzyli 12 go na Szeryfa Bu-Mazę, obozujący nad rzeką Dzerdzera, rozbili go i zabrali obóz, on zaś sam ratował się ucieczką. Francuzi mieli przy tém natarciu utracić sześciu zabitych i około trzydziestu rannych. Jeneral Bedeau wyszedł 6-go listopada z Medeah, dla strzeżenia drogi między Medeah a Orleansville.“

— Z Buenos Ayres przybyły rapporta po dzień 18 ty września. Według nich, floty francuzka i angielska wesły siłą na rzeki Uruguay i Parana. Gueiribaldi, dowódca wojsk Montevideo, zajął wyspę Martin Garcia, panującą nad ujściem Uruguaju, i uważaną za ważny punkt wojeuny w tej okolicy. Część floty wesła w górę rzeki Uruguay, i miała zająć wyspy w poblizu Montevideo. Rząd Buenos-Ayres, wydaje jeden rozkaz po drugim, dla zapobieżenia wszelkiemu porozumiewaniu się z połączonymi flotami. Żaden z mieszkańców Buenos Ayres nie może otrzymać paszportu, nie dawszy wprzód dostatecznej rękojmi, iż w żadne stosunki z Montevideo nie wejdzie.

А н г л і я.

Лондонъ, 25 listopada.

Wiadomości z Irlandyi o stanie nędzy w tym kraju brzmią zawsze niepomyślnie, to jednak nie przeszkodziło do zbierania onegdaj we wszystkich kościołach katolickich składek dla O'Connell. W samym Dublinie zebrano 2,235 funt. szter.

— Въ Ново-Зеландской газетѣ, отъ 7 Юля, помѣщена официальная депеша подполковника Деспера къ губернатору Фитцрою, отъ 2 с. м., изъ лагеря подъ укрѣпленіемъ, называемымъ Пабы. Въ этой депешѣ пишутъ, что 490 англійскихъ солдатъ, подъ командою Деспера, безуспѣшно атаковали 1 Юля по подлѣи укрѣпленія Пабы, и были отражены съ потерю 34 челов. убитыми и 70 ранеными. Въ числѣ убитыхъ находится два офицера, а раненные, изъ коихъ многіе умерли на другой же день, съ трудомъ были спасены отъ ожесточенія туземцевъ. Вообще дѣйствія противъ укрѣпленія продолжались 8 дней, и Англичане потеряли убитыми и ранеными до 120 человекъ. Часть экипажа военного корабля *Hazard* участвовала въ штурмѣ, и потеряла 3 чел., а въ томъ числѣ поручика. Орудія, привезенныя для дѣйствія противъ укрѣпленія, едва не были захвачены, туземцами, которые, по свидѣтельству Англичанъ, весьма искусно стрѣляютъ.

— Одна компанія приобрѣла покупкою за 2 миліона фунтовъ стерлинговъ регентскій каналъ въ Лондонѣ, засыпавъ его, намѣрена на этомъ мѣстѣ проложить желѣзную дорогу, которая будетъ проходить чрезъ самый Лондонъ и соединять Гривъ-Уэстори-скую линію съ линіями желѣзныхъ дорогъ восточной провинціи.

— Лордъ-Канцлеръ, графъ Ливдгуртъ, опасно заболѣлъ отъ сильной простуды.

— Лордъ, гр. Ф. Вероламъ, родившійся въ 1775 году, и П. Дундасъ, бывшій военный министръ съ 1804 по 1806 годъ, на дняхъ скончались.

— Въ Англіи появился падежъ; уже нѣсколько лошадей лучшей породы и значительной цѣны сдѣлались жертвою онаго.

26 Ноября.

— Королева отправилась вчера, вмѣстѣ съ своимъ супругомъ на островъ Вайтъ, гдѣ пробудеть до конца наступающей недѣли.

— Вчера, въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ, происходило снова засѣданіе кабинета, на коемъ присутствовали всѣ находящіеся здѣсь министры.

— Въ *Times* пишутъ, что милиція будетъ собрана на непродолжительное время для ученія, чтобы, въ случаѣ надобности, можно было сформировать изъ оной резервы.

— Добыча, захваченная сэръ Карльсомъ Непиромъ въ Синдѣ и долженствующая поступить въ раздѣлъ вашимъ войскамъ, составляетъ 400,000 ф. ст. монетою и 100,000 ф. ст. драгоценными камнями.

— Донесенія изъ Новой-Зеландіи, отъ 12 Юля, подтверждаютъ прежде полученные извѣстія, что туземцы вынуждены были усиленнымъ огнемъ орудій, оставить крѣпость Пабы.

— Изъ Плимута пишутъ, что Его Императорское Высочество, Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ, а равно и офицеры Россійскаго военного корабля, приобрѣли искреннее уваженіе и расположеніе жителей сей гавани и окрестностей. Въ прошлую Субботу Его Императорское Высочество, въ сопровожденіи барона Брунова и многихъ знатныхъ особъ, посетилъ англійскій адмиральскій корабль *Queen*. Высокій посетитель привить былъ тамъ съ должными почестями, и изволилъ осматривать работы при охраннымъ портѣ. На другой день, Его Императорское Высочество посетилъ нѣкоторыя знатныя фамиліи живущія въ деревняхъ.

— Въ *Standard* пишутъ, что офицеры линійнаго корабля *Queen* давали великолѣпный обѣдъ для капитана и офицеровъ Россійскаго корабля. Взаимная внимательность оживляла этотъ пиръ; при чемъ, съ восторгомъ провозглашены были тосты въ честь Монарховъ обѣихъ націй.

Германія.

Баварія.

— По Королевскому постановленію, отъ 20-го Ноября, старшему сыну принца наслѣдника престола при своемъ титулѣ владѣтельнаго герцога.

— Принцесса Торнъ и Такис разрѣшилась благополучно отъ бремени, 25 Ноября, сыномъ.

— Король, по вниманію къ господствующей дороговизнѣ жизненныхъ припасовъ, соизволилъ постановить, чтобы съ 1 Ноября сего года, въ теченіи пяти

— *Gazeta Nowo Zelandska*, z dnia 7 Lipca, umieściła urzędową depeszę podpułkownika Despard do gubernatora Fitzroy, datowaną 2-go t. m. z obozu pod warownią Hekiego, Pab zwaną. Z niej dowiadujemy się, że 490 żołnierzy angielskich pod dowództwem Despada, przypuścili 1-go Lipca po południu bezskuteczny szturm do warowni Pab, od której odpędzeni zostali, straciwszy 34 zabitych i 70 rannych. Pomiedzy zabitemi znajdują się dwaj oficerowie; ranni zaś, z których wielu następnego dnia pomarło, z trudnością tylko przed natężnością krajowców ocaleni być mogli. W ogóle działania przy warowni trwały około ośm dni, a Anglicy stracili zabitych i rannych do 120 ludzi. Część ludności okrętu wojennego *Hazard* miała udział w szturmie, i straciła 3 ludzi, między którymi porucznika. Działła sprowadzone przeciw warowni, o mało nie zostały wzięte przez krajowców, którym rapport Angielski wielką celność w strzelaniu i waleczność przyznaje.

— Jedna kompania zakupiła za milion funtów szterlingów kanał *Regent* w Londynie, i zasypawszy go, ma na tém miejscu wyprowadzić drogę żelazną, która przebiedzie przez sam Londyn i łączyć linie Wielką-Zachodnią z liniami drog żelaznych prowincyi wschodnich.

— Lord Kanclerz, hr. Lyndhurst, jest niebezpiecznie chory z mocnego przeziębienia.

— Lord Hr Verulam, urodzony 1775 r., i P. Dundas, były Minister wojny w latach 1804 do 1806, rozstali się z tym światem.

— W Anglii zjawiała się pomiędzy końmi i bydłem rogatym epidemia. Kilka koni wysokiej ceny padło już ofiarą tej choroby.

Dnia 26 listopada.

— Królowa udała się wczoraj, wraz z małżonkiem i rodziną, na wyspę Wight, gdzie zabawi do końca przyszłego tygodnia.

— Wczoraj, odbyła się znowu, w wydziale spraw zagranicznych, cztero-godzinna rada gabinetowa, w której mieli udział wszyscy ministrowie tutaj obecni.

— *Times* donosi, iż milicje powołane będą na czas krótki do odbywania ćwiczeń, aby w razie potrzeby mogły tworzyć rezerwę.

— Łupy zdobyte w Sindze, przez Sir Karola Napier, i przypadające do podziału między nasze wojsko, oceniają na 400,000 funt. ster. w monecie, i 100,000 funt. ster. w drogich kamieniach.

— Rapporta z Nowej-Zelandyi nadeszłe, pod dniem 12 lipca, uzupełniają doniesienia poprzednio odebrane tém, iż krajowcy zmuszeni zostali przez wznowiony ogień działowy do opuszczenia fortecy Pab.

— Z Plymouth donoszą, że J. C. W. WIELKI XIĄŻE KONSTANTYN NIKOLAJEWICZ, oraz oficerowie okrętu liniowego Rosyjskiego, zyskali największą popularność między mieszkańcami portu i okolic. W zeszłą Sobotę J. C. W., w towarzystwie Barona Brunow i wielu znakomych osób, zwiedził Angielski admirałski okręt *Queen*. Dostojny Gość przyjęty tam został ze wszelkimi honorami, Jego godności przynależnymi; i następnie raczył obejrzyć roboty około portu bezpieczeństwa. Następnego dnia, J. C. W. WIELKI XIĄŻE odwiedził kilka znakomych rodzin na wsi mieszkających.

— *Standard* donosi, że oficerowie liniowego okrętu *Queen*, dali wspaniały obiad dla dowódcy i oficerów okrętu Rosyjskiego. Największa wzajemna uprzejmość panowała w czasie uczty, przy której spełniono z zapalem zdrowia obu Monarchów.

NIEMCY.

Z Bawaryi.

— Według postanowienia Królewskiego, z d. 29 listopada, najstarszy syn Królewicza następcy tronu, nosić będzie tytuł dziedzicznego Xięcia.

— Xiężna Thurn i Taxis wydała szczęśliwie na świat syna, 25-go listopada.

— Monarcha nasz, ze względu na terażniejszą drożyznę pierwszych potrzeb życia, raczył postanowić, aby rachując od 1-go listopada b. r., przez przeciąg pięciu miesięcy,

мѣслцевъ, чиновникамъ и должностнымъ лицамъ, состоящимъ въ гражданской службѣ, а равно военнымъ офицерамъ высшихъ чиновъ, получающимъ жалованья отъ 400 до 1,200 рейнскихъ гульденовъ, (240—720 руб. сер.), производима была прибавка, въ 25, 20, 18 и 15 процентовъ къ получаемому ими окладу.

Герцогство Гогенцоллерн Сигмарингенъ.

17-го Ноября, супруга наследнаго принца, благополучно разрѣшилась отъ бремени принцессою.

Королевство Виртембергское.

20-го Ноября, въ Штутгардѣ совершилось бракосочетаніе принца Фридриха Виртембергскаго (сына Королевскаго брата) съ принцессою Екатериною, третьею дочерью Короля. При семъ обрядѣ присутствовали, кромѣ королевской фамилии, принцы: Нассаускій, Оранскій, супруга маркграфа Вильгельма Баденскаго и герцогъ Саксенъ Веймарскій. Вечеромъ данъ былъ великолѣпный карусель, а въ городѣ, согласно желанію Короля, вмѣсто предположенныхъ торжествъ, роздано бѣднымъ 1,000 рейнскихъ гульденовъ.

Бельгія.

Брюссель, 11 Ноября.

Предсѣдателемъ палаты депутатовъ избранъ, по большинству голосовъ, Брабантскій губернаторъ, Г. Лидсъ, членъ либеральной партіи.

— Предсѣдателемъ сената назначенъ снова баронъ Ширвель, и товарищами—предсѣателя: графъ Виленъ XIII и графъ Белло.

25 Ноября.

Вчерашняго числа, Король принималъ комиссію палаты представителей которая поднесла ему отвѣтъ на тронную рѣчь. Король отвѣчалъ слѣдующее: „Съ радостію принимаю изъявленіе чувствъ палаты представителей; цѣню ея преданность къ отечеству и моей особѣ. Вашимъ благороднымъ содѣйствіемъ подадите вы возможность моему правительству исполнить ваше предназначеніе, и въ настоящія засѣданія приведете много дѣлъ къ результатамъ полезнымъ для блага края.“

Италія.

Генуя, 17 Ноября.

15-го с. м. прибылъ сюда Ибрагимъ-Паша на пароходѣ *Nil*. Сардинская эскадра салатовала ему въ гавани, а Король привѣлъ его ласково въ частной аудиенціи. На другой день обѣдалъ онъ при дворѣ, и въ непродолжительномъ времени намѣревался отправиться въ Тулонъ.

— Въ Миланѣ учреждено новое кладбище, на которомъ углы назначены: для самоубійцъ, протестантовъ, Евреевъ и некрещенныхъ дѣтей.

Испанія.

Мадридъ, 11 Ноября.

Изъ донесеній генералъ-капитана Валенсіа, генерала Ронкали, видно, что возникшія тамъ смуты 3 го числа с. м. совершенно были подавлены; однако генералъ-капитанъ призналъ необходимымъ обнародовать городъ и провинцію въ осадномъ положеніи и учредить военный судъ для немедленнаго сужденія захваченныхъ возмутителей.

— Въ Мадридѣ предметъ общаго вниманія составляетъ теперь слѣдующій случай. Давно уже политическій началникъ Мадрита, полковникъ Артета, предписалъ полиціи осматривать дома, въ коихъ производятся запрещенныя игры, и захваченныхъ тамъ игроковъ брать подъ арестъ и подвергать наказанію, безъ различія состоянія и пола. Только собраніе членовъ такъ называемаго большаго свѣта было донинѣ свободно отъ этихъ осмотровъ, хотя впрочемъ вѣлкому было извѣстно, что тамъ въ ночное время, на зеленомъ столѣ, проигрывали значительныя суммы денегъ. Президентомъ сего собранія считается извѣстный спекулянтъ и банкиръ Саламанка, а вице-президентомъ,

урѣдникомъ и officialomъ rządowym, jako też oficeromъ niższych stopni, pobierającymъ płacę od 400 do 1,200 zł. reńskich (240—720 r. sr.) dopłacony był procent po 25, 20, 18 i 15 od sta.

Z Xięstwa Hohenzollern Sigmaringen.

W dniu 17 m listopada, dziedziczna Wielka Xiężna, szczęśliwie powiła zdrową Xiężniczkę.

Z Królestwa Württembergskiego.

W dniu 20 m listopada, odbył się w Sztutgardzie obrzęd zaślubin Xięcia Fryderyka Württembergskiego (synowca Króla) z Xiężniczką Katarzyną, trzecia córka Monarchy. Na tym obrzędzie, oprócz rodziny Królewskiej, znajdowali się: Xiężna Nassauska, Xiążę Oranii, Margrabina Wilhelma Badska i Xiążę Bernard Sasko-Wejmarski. Wieczoremъ дано świetny karuzel; miasto zaś, stosownie do życzenia Króla, zamiastъ zaprojektowanychъ uroczystości, rozdało ubogimъ 1,000 zł. reńskich.

Бельгія.

Bruxella, 20 listopada.

Prezesemъ Izby Reprezentantemъ obrony zostałъ większością głosówъ, P. Liedts, Gubernatorъ Brabanty, członekъ stronnictwa liberalnego.

— Prezesemъ Senatu jestъ znowu Baronъ Schiervel, Wice-Prezesami: Hrabia Vilain XIII, Hr. Baillet.

Dnia 25 listopada.

Wczoraj, Król przyjmowałъ kommissyą Izby Reprezentantów, która mu wręczyła odpowiedź na mowę tronową. Monarcha odpowiedziałъ jakъ następuję: „Z ukontentowaniem przyjmuję wyrażenie uczuć Izby Reprezentantów. Oceniamъ jejъ przywiązanie do kraju i mojejъ osoby. Przezъ waszą szlachetną pomoc, i postawicie mój rządъ w możności spełnienia swego posłannictwa, i sprawicie, iż obecne posiedzenia prawodawcze będą obfitemi w wypadki, użyteczne dla interessówъ kraju.“

Вѣосну.

Генуя, 17 listopada.

Дня 15 го б. м. przybyłъ tutaj Ibrahim-Basza, na parostatkі *Nil*. Eskadra Sardynka salutowała go w porcie, a Król przyjąłъ go uprzejmie na prywatnemъ posłuchaniu. Дня наступнаго, Xiążę Egipski obiadowałъ u dworu i wkrótce miałъ odpłynąć do Tulonu.

— W Medyolanie urządzono nowy cmentarz, na którymъ cztery kąty przeznaczono: dla samobojcówъ, protestantówъ, żydówъ i niechrzczoneго dzieci.

Испанія.

Мадридъ, 12 listopada.

Wedługъ raportu Jeneralnego Kapitana Валенсіа, Jenerala Roncali, rozruchy tameczne, z d. 3 b. m., zostały całkiemъ uśmierzone; jednakże Jeneralny Kapitanъ uznałъ potrzebę ogłoszenia miasta i prowincyi w stanie oblężenia i ustanowienia sądu wojennego dla spiesznego osądzienia ujętychъ wicherzycieli.

— Przedmiotemъ powszechnego zajęcia w Madrycie, jestъ następujący wypadek. Od dawnego jużъ czasu Naczelnikъ polityczny Madrytu, Półkownikъ Arteta, kazałъ policyi przеглаądać domy w których zbierały się osoby na gry zakazane, i znalezione тамъ graczy, jakiegobądź stanu lub płci, w więzieniu osadzać i karać. Tylko tutejsze Kasyno, zgromadzenie członkówъ takъ названого wielkiego swiata, było dotychczasъ wolne do tychъ odwiedzin, lubo każdemu było wiadomo, że w godzinachъ nocnychъ przегrywano тамъ bywają na zielonymъ stoliku znaczne summy pieniędzy. Prezesemъ tego Kasyna jestъ znany spekulantъ i bankierъ Salamanka, Wice-Prezesemъ zaś, Gubernatorъ Madrytu, Jeneralъ Cordova. Tymczasemъ, przedъ kill u dniami przybyłъ tamъ wie-

мадритскій губернаторъ, генераль Кордова. За нѣсколько предъ симъ дней, прибылъ туда неожиданно, вечеромъ, полицейскій чиновникъ, съ тѣмъ, чтобы убѣдиться, дѣйствительно ли играютъ тамъ въ ведомыя игры Г. Саламанка обидѣлся этимъ до такой степени, что тотчасъ подалъ отъ себя жалобу предъ министромъ министерскаго совѣта, который однако не принявъ оной. Генераль Кордова также вознегодовалъ въ это, и настаивалъ чтобы министръ внутреннихъ дѣлъ тотчасъ удалилъ политическаго начальника, при казашаго полицейскому чиновнику обозрѣть собраніе. Но когда министръ, вмѣсто удовлетворенія его, объявилъ напротивъ, что оны одобряетъ поведеніе политическаго начальника, — генераль Кордова, который съ нѣкотораго времени и безъ того былъ уже въ несогласіи съ военнымъ министромъ, призналъ теперь приличнымъ потребовать отставки по должности губернатора столицы и временнаго генералъ-капитана новой Кастиліи. Поданное съ этою просьбою, военный министръ Нарваезъ привѣдъ съ большою радостію, для поднесенія онаго Королеви, которая вчера согласилась на требуемую отставку генераломъ Кордовою, въ качествѣ генералъ-капитана новой Кастиліи и мадритскаго губернатора. Въ первую должность вступилъ временно генераль Орибе, а вторая будетъ вверена малагскому губернатору, генералу Фульгосіо, служившему прежде въ рядахъ карлистовъ.

— Прогрессисты и аякучосы одерживаютъ, по большей части, побѣду при производящихся нынѣ, по всему государству, городскихъ выборахъ.

15 Ноября.

Въ *Heraldo* напечатанъ новый уставъ для церемоніи испанскаго двора, который съ 1 Января 1846 года будетъ впродъ соблюдаться. По сему уставу положено праздновать три табельные дня, какъ то: день новаго года, день тезоименитства, и день рожденія Короля и Королевы. Выраженіе „ты“, которое доселѣ употреблялось, относясь къ испанскимъ поданнымъ, всѣ члены Королевской фамилии, будетъ впродъ употребляемо только Королемъ и Королевою, регентомъ или регентшею, также отцемъ малолѣтняго Короля или Королевы. Въ придворной церкви будетъ поставлена позолоченная скамья для посланниковъ державъ, состоящихъ въ родствѣ съ испанскимъ дворомъ. Должность маршала, *majordomo*, патриарха, первая статсъ-дама, оберъ-камергеръ и оберъ-шталмейстеръ.

— Учрежденный въ Валенціи военный судъ приговорилъ 7 солдатъ, участвовавшихъ въ мятежѣ 3-го с. къ смертной казни, а 22 къ заключенію. Пять изъ нихъ были изъ числа первыхъ немедленно разстрѣляны; а двое остальныхъ должны ожидать приговора верховной палаты военнаго суда. Унтеръ-офицеръ, управлявшій этимъ мятежемъ, до сихъ поръ еще не пойманъ.

— Бывшій предъдатель министерскаго совѣта, дона Перецъ-де-Кастро, имѣющій 82 года отъ роду, назначенъ Королевою вице-президентомъ новоучрежденнаго государственнаго совѣта (*Consejo Real*). Въ совѣтѣ этомъ при всякомъ случаѣ предъдательствуетъ предъдатель министерскаго совѣта.

17 Ноября.

Извѣстіе о заговорѣ испанскихъ выходцевъ, не подтверждается; генераль Примъ, котораго почитали главою этого заговора, находится въ Марсели и не имѣетъ никакихъ замысловъ.

— Правительство отправило въ западную Африку съ секретнымъ порученіемъ, чиновникъ, бывшаго предъдателя консуломъ въ Амстердамѣ, давъ ему запечатанное предписаніе, которое обязанъ оны распечатать въ открытомъ морѣ, близъ Канарскихъ острововъ. Съ чиновникомъ симъ отправленъ переводчикъ знающій арабскій языкъ; по этому заключаютъ, что посольство сие отправлено въ Марокко.

— Учреждена коммиссія для приведенія въ дѣйствіе новой монетной системы.

чреземъ niespodzianie urzędnik policyjny, widocznie w zamiarze przekonania się, czy w istocie grają tam w gry zalazane. P. Salamanka tak bardzo uczul się przez to obrazonym, że natychmiast podał s. m. zażalenie do Prezesa Rady Ministrów P. Narvaez, który go atoli nie przyjął. Jenerał Cordova również oburzył się na to, i nalegał na Ministra spraw wewnętrznych, aby natychmiast usunął Naczelnika politycznego, który urzędnikowi policyjnemu dał rozkaz przejrzenia Kasyno; gdy zaś Minister, zamiast czynienia zadość jego prośbie, oświadczył owszem, że pochwała postępowanie Naczelnika politycznego, Jenerał Cordova, który i tak już od niejakiego czasu był w niezgodzie z Ministrem wojny, uznał w tém stosowną porę do zażądania swej dymissyi jako Gubernator stolicy i tymczasowy Jenerałny Kapitan Nowej-Kastylii. Podaną w tym celu prośbę, Minister wojny Narvaez przyjął z największą ochotą, dla przedstawienia Królowej, która dnia wczorajszego udzieliła żadaną dymissyą Jenerałowi Cordova, jako Jenerálnemu Kapitanowi Nowej Kastylii i Gubernatorowi Madrytu. Piérwszą godność objął tymczasowie Jenerał Oribe, druga ma być powierzona, Jenerałowi Fulgosis, Gubernatorowi Malagi, który dawniej służył w szeregach Karlistów.

— Progresiści i Ajakuchowie odnoszą po większej części zwycięztwa przy odbywających się teraz w całym kraju wyborach muncypalnych.

Dnia 15 listopada.

Heraldo ogłosił nowy ceremoniał hiszpańskiego dworu, który od 1 stycznia 1846 roku ma wejść w wykonanie. Według tego przepisu będzie tylko trzy dni galowych, to jest na Nowy rok, w dzień imienia Króla i Królowej, jako też w rocznicę urodzin małoletniego Króla lub Królowej. Wyraz *ty*, którego dotychczas względem Hiszpanów używali wszyscy członkowie rodziny Królewskiej, odąd wyłącznie tylko Królowi, Królowej, Rejentowi lub Rejencie, jako też i ojcu małoletniego Króla lub Królowej służyć będzie. W kaplicy zamkowej umieszczona będzie połączona ławka, dla Posłów domów spokrewnionych. Obrzędami kierować będą, każdy w swoim zakresie: Wielki-Marszałek albo Majordomo, Patriarcha, piérwsza Dama honorowa, Wielki Szambelan i Wielki Koniuszny.

— Ustanowiony w Walenyci sąd wojenny, skazał 7 żołnierzy, którzy mieli udział w powstaniu z d. 3 b. m., na śmierć, a 22 na karę więzienia. Pięciu z piérwszych rozstrzelano zaraz d. 11-go, przed cytadellą, w obliczu całej załogi, dwaj zaś czekać jeszcze mają na wyrok Najwyższej Izby Sądu wojennego. Podoficer, który owym buntem kierował, nie mógł być jeszcze dotychczas ujętym.

— Królowa mianowała 82-letniego byłego Prezesa Ministrów, Don Ewarysta Perez de Castro, Wice-Prezesem nowo ustanowionej Rady Stanu (*Consejo Real*). Prezesem tej Rady jest każdorazowie Prezes Rady Ministrów.

Dnia 17 listopada.

Nie potwierdzają się wieści o mniemaném sprzysiężeniu się wychodzców hiszpańskich; Jenerał Prim, który miał być na ich czele, znajduje się otwarcie w Marsylii, i nie myśli o żadném sprzysiężeniu.

— Rząd wysłał z tajemnymi zleceniami do zachodniej Afryki urzędnika, będącego dawniej Konsulem w Amsterdanie, dając mu zapieczetowane zlecenia, które dopiero na wysokości morza przy wyspach Kanaryjskich otworzyć może. Urzędnikowi temu towarzyszy tłumacz umiejący wybornie po Arabsku, skąd wnoszą, że posłannictwo pomienione ściągają się do Cesarza Marokańskiego.

— Ustanowiona została kommissya, mająca się zająć wprowadzeniem nowego systematu mennicznego.

Константинополь, 5 Ноября.

По распоряжению Порты, послѣдовавшему вслѣдствіе сношеній съ европейскими державами, Шекибъ-Эффенди созвалъ въ Деиръ-эль-Камеръ предводителей Друзовъ и Маронитовъ, для принятія мѣръ къ восстановленію спокойствія на Ливанѣ. Но распоряженіе сіе вообще не понравилось, и Шекибъ-Эффенди, опасаясь возобновленія междоусобій, приступилъ къ обезоруженію горцевъ, а неповинующихся предводителей ихъ, приказалъ посадить подъ стражу. Довынь отобрано уже до 10,000 ружей, и если Порта удастся обезоружить всѣхъ жителей, то Ливанцы испытаютъ всю строгость турецкаго правленія, и сохранитъ только тѣнь независимости. Если при этомъ ни Англія ни Франція не вступятъ за нихъ, то надобно заключать, что это дѣло имъ надобно, а Порта успѣла утомить Европейскую дипломатію до того, что наконецъ она стала равнодушно смотрѣть на некоторыя дѣйствія Турціи.

— Порта все еще медлитъ ратификаціею трактата заключеннаго съ Персіею въ Эрзерумѣ. Причиною этого считаютъ вновь возникшее несогласіе: Персія требуетъ, дабы мечети въ некоторыхъ пограничныхъ мѣстахъ Турціи, отданы были Шитамъ, (особой сектѣ Исламизма), а Порта на то несогласна.

— Пожаръ въ Дарданеллахъ, бывшій 25 Октября, въ теченіи 14 часовъ истребилъ, кромѣ 600 домовъ въ Армянскомъ, Греческомъ и Еврейскомъ округахъ, — множество магазиновъ, обширный базаръ, сваягогу, греческій монастырь, двѣ мечети, нѣсколько турецкихъ домовъ, а равно дома, занимаемые консулами: Датскимъ, шведскимъ и испанскимъ, и поврѣтъ тамошнихъ жителей въ нищету и отчаяніе. Запасы на зиму и хлѣбъ въ магазинахъ собранный сдѣлался жертвою пламени: а что было спасено отъ пожара, то разграблено необузданными Албанцами и соседними жителями. Недостатокъ въ помощи и неумѣнье гасить пожаръ, были главными причинами этого бѣдствія.

Съ Турецко-Боснійской границы, 20 Октября.

Достоверныя письма изъ Сераева сообщаютъ слѣдующее: Одна Турчанка украла что-то въ лавкѣ у купца Еврея, который, замѣтивъ это, вытолкалъ ее за дверь на улицу. Но Турчанка, нарочно удавъ на землю, стала со слезами и стономъ убѣждать проходившихъ мимо мусульманъ, что сказанный Еврей невинно обидѣлъ ее. Въ одну минуту вооружились Турки, и въ числѣ 200 человекъ, пылая местию къ Евреямъ, пошли ко дворцу Пашы, требуя наказанія преступника. Паша былъ до того не разсудителевъ, что, вмѣсто судебного разсмотрѣнія этого дѣла, дозволилъ имъ самимъ сдѣлать расправу. Ободренные симъ дозволеніемъ, Турки, напали на еврейскій кварталъ, и чрезъ нѣсколько часовъ ограбили его совершенно. Потери цѣлѣ въ 39,000 руб. сер.). Можно себѣ представить отчаяніе и нищету еврейскихъ купцовъ. Наконецъ когда и христіане стали беспокоиться и просить Пашу, чтобы онъ защитилъ ихъ, тогда онъ велѣлъ арестовать шестерыхъ знатнѣйшихъ Евреевъ, подъ предлогомъ обезпеченія ихъ личности, и неизвѣстно куда ихъ отправилъ. Ограбленные Евреи послали уже свои жалобы къ верховному раввину въ Константинополь; и Порта, кажется, велѣла вознаградить ихъ; между тѣмъ большая часть ихъ доведена до крайняго нищества. Всѣ христіанскіе жители Сераева оказываютъ имъ живѣйшее участіе, исключая консуловъ; сіи послѣдніе не могутъ вмѣшиваться въ это дѣло, такъ какъ эти несчастные Евреи турецкіе подданные. Въ Босніи и Герцеговинѣ живеть око 4 миліона греческихъ христіанъ, 400,000 магометанъ, 100,000 католиковъ и 6,000 евреевъ; сіи послѣдніе живутъ исключительно въ городахъ: Травникѣ и Сераевѣ.

Konstantynopol, 5 listopada.

Шекибъ-Эффенди згromadził w Deir-el-Kamar naczelników Дружискихъ и Мароническихъ, w celu wykonania środków, dążących do uspokojenia Libanów, przez Porcie, za porozumieniem się z mocarstwami Europejskimi, przedsięwziętych. Jednakże plan ten tak się powszechnie nie podobał, że Шекибъ-Эффенди, obawiając się wznowienia domowej wojny, przystąpił do rozbrojenia Górców, a uporeczywych naczelników, już to otwarcie, już tajemnie uwięzić kazał. Dotychczas odebrano już 10,000 sztuk broni palnej, a jeżeli Pорта zdoła zupełnie rozbrojenie do skutku przyprowadzić, Libany tém samym rzeczywiście będą ujarzmione, i zachowają tylko cień niepodległości. Jeżeli zaś ani Anglia, ani Francya środkom tym nie stawiają oporu, wnosić ztąd należy, że już są tą sprawą przesycone, i że wybornie udało się Porcie znużyć czynność dyplomacyi Europejskiej i przemienić ją w zadziwiającą obojętność.

— Порта оцiага się jeszcze z rатыfikowaniem traktatu, przed sześciu miesiącami z Persją w Erzerum zawartego. Nowe bowiem zachodzą trudności; Persya żąda, żeby meczety w krajach pogranicznych do Turcyi należących, oddane były Szyitom (sekte reformowanej Islamiemu), a co Pорта żadnym sposobem przystać nie może.

— Pożar w Dardanellach, który 25 Października, w przeciągu 14-tu godzin, zniszczył oprócz 600 domów, z okregów: Armenińskiego, Greckiego i Żydowskiego, mnóstwo magazynów, bud, obszerny bazar, synagogę, klasztor grecki, dwa meczety, kilka domów турецких, oraz mieszkania Wice-Konsulów: Duńskiego, Szwedzkiego i Hiszpańskiego, pogrążył tamecznych mieszkańców w nędzę i rozpacz. Zapasy zimowe i zboża zgromadzone w magazynach, stały się pastwą płomieni; co zaś zdołano uratować z ognia, to stało się łupem niesfornych żołnierzy Albańskich i mieszkańców sąsiednich. Przyczyną tego nieszczęścia jest głównie brak pomocy i kierunku w czasie gaszenia pożaru.

Od granicy Turcko-Bosniackiej, 20 października.

Wiarogodne listy z Serajewa donoszą co następuje: Turcka jedna dziewczyna dopuściła się kradzieży w sklepie jednego kupca żydowskiego, który postrzegłszy to, wypchnął ją za drzwi na ulicę. Ale Turczanka umyślnie upadła na ziemię, zapewniając że łzami i jękiem przechodzących tamtędy Muzulmanów, że ów Żyd niewinnie ją skrzywdził. W mgnieniu oka uzbroili się Turcy, i w liczbie 2000 osób, palając zemstą ku Żydowi, udali się przed mieszkanie Baszy, domagając się ukarania przestępcy. Basmieszkanie Baszy, domagając się ukarania przestępcy, sam był do tyła słabym, że zamiast rozsądzania całej tej sprawy, dozwolił im samym sobie sprawiedliwość domierzyć. Jakoż osmieleni tym upoważnieniem, napadli zbrojnie na dzielnicę żydowską, którą w przeciągu kilku godzin do szczeru złupili. Kupiectwo to podają na 1,300 kies (39 000 r. sr.). Można sobie wyobrazić rozpacz i nędzę kupców żydowskich. Gdy zaś w końcu i chrześcijańska ludność zaczęła się trwożyć i Baszę o pomoc upraszała, natenczas kazał ująć sześciu znakomitszych Żydów, pod pozorem zabezpieczenia ich osób, i nie wiadomo gdzie uprowadzić. Poszkodowani Żydzi posłali już zwołania swoje do Nadrabina, w Konstantynopolu, i zdaje się, że Pорта każe ich wynagrodzić; tymczasem jednak większa ich liczba przywiedziona została do żebractwa. Wszyscy chrześcijańscy mieszkańcy Serajewa największe okazują im współczucie, ale co się tyczy Konsulów, ci nie mogą wdać się w tę sprawę, gdyż ci nieszczęśliwi Żydzi są poddani tureckimi. (W Bосніи i Hercegowinie mieszka blisko 1 milion greckich Chryścieian, 400 000 Mahometanów, 100 000 Katoликów a 6,000 Żydów; ostatni tylko w miastach Trawnika i Serajewie).